

[Bomhott.]

ejendommelige forhold, at jernbanekioskerne må sælge bøger døgnnet rundt, medens hovedparten af kioskerne, også de såkaldt ægte kiosker med butiksrum, ikke må sælge bøger i henhold til lukkeloven. De må kun sælge tidsskrifter. Derved tilstræbes det at skabe en kløft mellem kiosk og boghandel, en kløft, som det netop gjaldt om at undgå. Den rigtige bogkøber skal nok finde ind i bogladen med dens uddannede betjening; men kiosken må være et forlokale til bogladen, forsynet med billige bøger.

Nu er der visse bøger i de ægte kiosker, men de må camoufleres for at omgå lukkelovens bestemmelser. Det sker f. eks. på den måde, at der på det sidste blad i bogen er en fortsat fortælling eller en kryds-og-tværs-opgave, hvis løsning først kommer i næste nummer. Så er „Gøngehøvdingen“ og „Czarsens Kurér“ forvandlet til tidsskrifter. „Politiken“s „Stjernehæfter“ havde halvanden side feuilleton, der fortsatte gennem 44 hæfter og aldrig sluttede.

En fremragende publikation som „Samlere“s „Perlebøger“ er ulovlig i kiosker. Der er ingen hokusfokus i disse bøger, ingen forsøg på omgåelse. Men politiet foretager sig ikke noget, fordi en aktion ville være et slag i synet på den sunde fornuft.

Jernbanekiosker må sælge bøger, rutebilkiosker ikke, og der er andre urimeligheder. Vi må vistnok se på lukkeloven for at skaffe „billigbogen“ fri adgang til kioskerne.

Det bliver sikkert også nødvendigt at se på næringsloven. Der gives en meget stor kolportagehandel her i landet, og en del af denne kolportagehandel yder — tør jeg måske sige — ikke den bedste service overfor publikum. Visse boghandlere har udmærkede kolportører, men der mangler en virkelig udbygning af den gode, forsvarlige kolportagehandel. Næringsloven tillader, at der modtages bestilling på en bog ved dørene, men ikke at bogen afleveres.

Der er for mig ikke tvivl om, at der — i samarbejde med vore kulturelle organisationer — kan udbygges et vældigt tillidsmands-system, der sælger bøger i fabrikslokaler og landsbyer, i forsamlingshuse o. s. v. Men loven må tillade en effektiv ordning. Der har i boghandlerkredse været talt om bogbiler, bogsalg i forsamlingshuse o. s. v., og gid noget af alt dette kan realiseres. Men fremtiden ligger i et samarbejde med oplysnings- og kulturorganisationer: Liberalt Oplysningsforbund, Folkeligt Oplysningsforbund, Arbejdernes Oplysningsforbund samt med

de lokale kolportører, som har både salgsevne og — hvad der kan sættes en streg under — tillid. Og jeg kan ikke sej rettere end, at det er i såvel forlæggerens som boghandelens interesse at være aktivt med i et kulturfremstød for at skaffe nye læsere til den gode bog.

Jeg har fremsat den tanke til overvejelse, at der af undervisningsministeren blev nedsat et alsidigt sammensat udvalg til at overveje mulighederne for en udvidelse af bogmarkedet, specielt med henblik på den billige bog. Biblioteksdirektøren har i et foredrag på bibliotekernes årsmøde tilsluttet sig denne tanke. Jeg tror, at tiden er inde til at ned sætte et sådant udvalg, i hvilket forlæggere, forfattere, boghandlere, kioskejere, biblioteker, oplysningsorganisationer o. s. v., kort sagt alle interesserede parter er passende repræsenteret, og da jeg på forhånd må være af den opfattelse, at også den højtærede undervisningsminister er interesseret i dette problems løsning, ville jeg være taknemlig, om den højtærede minister ville udtale sig om den her skitserede fremgangsmåde.

Så har jeg til slut et spørgsmål af mere personlig karakter at stille til den højtærede justitsminister. Det drejer sig om den såkaldte Kaj Nielsen-sag. Jeg vil gerne præcisere den opfattelse, jeg tidligere har fremsat her i tinget.

Som det erindres, var retsformandens belæring i den pågældende sag udsat for kritik fra forskellig side. Jeg har hos mig nævningeformandens notater, der blev nedskrevet under selve retsbelæringen, og disse notater giver i hvert fald grund til eftertanke.

Jeg har søgt oplysning om retsbelæringens karakter, som den bør være.

Ifølge retsplejelovens § 893 skal retsformanden, efter at spørgsmålene til nævningerne er fastsat, i korthed gennemgå

„sagen og dens bevisligheder og forklare(r) såvidt fornødent spørgsmålene og de retssætninger, der skal lægges til grund for deres besvarelse“.

Retsformandens foredrag — „retsbelæringen“ — kan altså bestå af tre bestanddele:

1. Gengivelse af de retsspørgsmål, som kan være af interesse for nævningernes afgørelse,
2. Referat af de i sagen fremkomne bevisligheder og

3. En bedømmelse af disse bevisligheder.

Hvad punkt 1 og 2 angår, er der almindelig enighed om, at disse dele af retsbelæringen skal være strengt objektive og